

Informacije o tri etnološka savjetovanja

Libuše Kašpar
Gradski muzej Karlovac,
Karlovac

Primijeno: 22. 1. 1988.

U Szekesfehervaru u Mađarskoj od 27. do 29. svibnja 1987. god. održano je 8. internacionalno savjetovanje Ethnographia Pannonica, simpozij koji se počev od 1971. god., naizmjenice održava u Austriji, Zapadnoj Njemačkoj, Čehoslovačkoj, Mađarskoj i Jugoslaviji.

Tema savjetovanja u Mađarskoj bila je posvećena trgovanju, sajmovima i obrtima. Tom prigodom je u Istvan Kiraly muzeju u Szekesfehervaru priredena velika izložba o sajmovima i trgovanju u srednjoj Transdanubiji. Sudionici skupa su uz razgled kulturnih znamenitosti gradova Mora, Zirca i Vespreama imali priliku vidjeti i mjesečni »vašar« u Szekesfehervaru, na kojem se još uvijek pojavljuju licitari, lončari i rukotvorci narodnih glazbala.

Na ovom skupu sudjelovalo je stotinjak stručnjaka, među kojima je bilo samo četvero jugoslavenskih jer se, nažalost, naši poznati etnolozi nisu uopće pojavili, iako su bili najavili svoje izlaganje. Tako je Jugoslavija bila predstavljena sa dva referata – Manda Svirac (Fil. fakultet-Zagreb) govorila je o obrednim kruhovima i njihovoj funkciji na sajmovima, dok je Libuše Kašpar (Gradski muzej Karlovac) izlagala o karlovačkim licitarima na sajmovima i proštenjima u prošlosti i danas.

Jezik komuniciranja bio je njemački a na ovom je simpozijumu prvi put ušao u upotrebu i engleski. Slijedeća, 9. Ethnographia Pannonica održat će se 1989. godine u našoj zemlji, najvjerojatnije u Lipovljanima. Predložena tema je arhitektura.

U Kruševcu je od 29. do 31. listopada 1987. godine održano 22. savjetovanje Saveza etnoloških društava Jugoslavije. Rad kongresa počeo je predavanjima o etnološkim karakteristikama kruševačkog kraja te o Vuku Karadžiću i etnologiji. Potom je nastavljeno radom u plenarnim temama koje su bile posvećene metodologiji prikupljanja terenske građe (iz naše republike izlagao je Mladen Tomljenović – Muzej Prigorja Sesevete – o metodologiji prikupljanja građe o tradicijskom graditeljstvu u sesvetskom Prigorju) te temi Etnologija i mi (utjecaji, kontakti i zajednički projekti).

Potom je slijedio rad u sekcijama – prva je sekcija bila posvećena etnologiji i masovnim komunikacijama, druga proučavanju patrijarhalnog društva, a treća sekcija muzejima i zaštiti. O sta-

Dvorana u kojoj je održana 8. Ethnographica Pannonica u Szekesfehervaru. Snimio: Tomislav Djurić

tusu etnologije i kompleksnim muzejima na primjeru Varaždina i Karlovca govorila je Libuše Kašpar (Karlovac), Živka Romelić (Bor) izlagala je o etnologiji u Muzeju rudarstva i metalurgije u Boru, dok je Dragica Cvetan (Jastrebarsko) dala prikaz tradicijskih zanata u Zavičajnom muzeju Jastrebarsko. Lidija Nikoćević (Opatija) govorila je o muzejskoj djelatnosti i turističkoj ponudi. O narodnom graditeljstvu kao kulturnom dobru te o vrednovanju narodne arhitekture govorili su Dragan Marković (Niš) i Zvezdana Koželj (Ljubljana).

U gotovo svim referatima bilo je riječi o dosta lošem položaju etnologije u kompleksnim muzejima i zavodima za zaštitu pa je zaključeno da se na Skupštini predloži nastavak ove teme na slijedećim kongresima, kako bi se utvrdio uzrok ovakvom statusu etnologije.

Na skupštini Saveza etnoloških društava Jugoslavije izabrano je novo predsjedništvo – predsjednik je dr. Dunja Rihtman-Auguštin iz Zagreba. Slijedeći kongres održat će se u Hrvatskoj, najvjerojatnije na Plitvičkim jezerima.

Kongres je završen obilaskom znamenitosti kruševačkog kraja. Prosječno je Slobodište, manastir Ljubostinja i Pomoravlje

Nakon Kongresa u Kruševcu sastali su se etnolozi Hrvatske i Slovenije u Dolenjskim Toplicama, gdje su od 3. do 5. studenog 1987. godine održane V. slovensko-hrvatske etnološke paralele, koje se počev od 1981. godine naizmjenice održavaju u Hrvatskoj i Sloveniji. Dosad su održane u Ormožu (1981),

Varaždinu (1982), Portorožu (1984) i Karlovcu (1985).

Na savjetovanju u Dolenjskim Toplicama podnesena su izlaganja s istraživanja Bele krajine, Pokuplja i Žumberka, kao i prepletanja na slovensko-hrvatskoj granici. Javila se i tema – Etnologija i nacionalno pitanje.

Nažalost i ovdje su, kao i na kongresima etnologa i muzealaca Jugoslavije, bili slabo zastupljeni etnolozi muzealci iz Hrvatske. Možemo navesti samo dva referata – i to Dragica Cvetan (Seoska arhitektura jugoistočnog Žumberaka) i Libuše Kašpar (Prehrana karlovačkog Pokuplja).

Sudionici ovog savjetovanja obišli su kočevski kraj, posjetili selo Adlešiče i razgledali vinski podrum u Metliki.

ABSTRACT

Information on three ethnological conferences

Libuše Kašpar

The 8th International Conference on »Ethnographia Pannonica« was organized in Szekesfehervar in Hungary from May 27th to 29th, 1987. Its topic was trade, fairs and handicrafts. From October 29th to 31st, 1987. a Conference of the Union of Ethnological Societies was organized in Kruševac (Yugoslavia). The ethnologists of Croatia and Slovenia had a meeting in Dolenjske Toplice (Yugoslavia) to discuss the Slovene and Croatian Ethnological Parallels, from November 3d to 5th, 1987.